NĂM THỨ MƯỜI BA. — SỐ THỨ 2424 — MỖI SỐ : 0$03 — NGÀY THỨ BẢY 18 AVRIL 1925

RÉSIDENCE SUPÉRIEURE AU TONKIN
DÉPOT LÉGAL

Trung Bắc Tân Văn

中北新聞

MỖI NGÀY RA MỘT SỐ

	Bắc-kỳ	Trung-kỳ	Nam-kỳ	Ngoại-quốc
Một năm	6$00	6$50	6$50	12$00
Các làng và các công-sở	»	8$00	7$00	»
Sáu tháng	3$00	3$50	3$50	6$00
Ba tháng	1$50	1$75	1$75	3$00
Một tháng	0$50	0$60	0$60	1$00

Les abonnements partent du 1er et du 16 de chaque mois

Toutes les lettres destinées à la rédaction doivent être adressées au directeur
61 63, Rue du Coton, Hanoi

Fondateur : P. H. SCHNEIDER
Directeur : NGUYỄN-VĂN-VINH
Rédacteur en chef : PHẠM-HUY-LỤC
Administrateur gérant : NGUYỄN-V-LUẬN

Adresse télégraphique :
TRUNG BẮC-TÂN-VĂN HANOI
TÉLÉPHONE N° 450

ANNONCES

Décomptées à raison de 3 lignes au centimètre de hauteur, sur 0 m 065 de large.

Une seule insertion. . . . 0$20 le c.m
Par contrat annuel
Par centimètre et par insertion. . . . . 0$12 le c.m

Réclame dans la 1re page. . . . 2$ la ligne
Annonces judiciaires et légales. 1$50 le c.m
On traite à forfait pour les contrats importants.

Cái kế-hoạch di dân ở Trung Bắc-kỳ

IV

Cứ như cái tính chất tập-quán cùng cách sinh-hoạt khốn khó của người mình và cái hình thế đất cát hoang mãng ở xứ mình, thì việc di-dân mở đất mà muốn cho được thật có thành-hiệu bền lâu, tất là đất phải mở cho thật rộng, dân phải di cho thật đông, mà cách khu-xử lại phi khôn khéo chu-tường, không thể làm cắt lối doanh-nghiệp tư tư, dùng cái thuật cầu-thả mỗ-măng mà nên được

Những việc di-dân mở đất trong xứ ta xưa kia, việc nào mà thành được là cũng nhờ một cái phương-pháp như thế cả. Hồi Minh-mệnh. Thiệu-trị Tự-đức, cái kế-hoạch di-dân mở đất đều đã có thử làm, bấy giờ đặt ra có doanh-điền-sứ, có sơn-phòng-tí, cũng chủ ý về sự di dân đông-đảo ở các miền trung-châu mà khẩn tịch những ruộng hoang ở cả : vùng sơn-hải ; tuy pháp lập tệ sinh, các quan dưới thừa-hành không khỏi cũng có người bư ưng mà tùng-trung tư nhiều cũng nhiều, nhưng được người nào thật bụng thận cẩn, làm công việc đến nơi đến chốn, thì ruộng đất cũng thêm khẩn tịch, mà nhân-dân cũng nhờ ơn huệ nhiều, như ông Nguyễn-công-Trứ làm ở mạn bãi bể, ông Nguyễn-hi-Phần làm ở mạn trên ngõn, ông Phạm-phú-Thứ làm ở trong hạt Hải-dương. ông Ng. hương-Khê làm ở trong hạt Thanh-hóa, mấy nơi ấy sau thành ra quá thật những xứ dân trù đất tốt, xóm làng sầm uất, nhà cửa yên vui đến bây giờ ai thử đi qua hai huyện Kim-sơn Tiền-hải, một giải Phan-thiết Phan-giang những đồng lúa bát ngát vùng Kinh-môn, Kim-thành, những nhà gạch lấy tre sanh-sát vùng Yên-định, Nông-cống cũng còn như thấy cái dấu vết trải gió gội mưa, tân-cần gây dựng của các người vì dân hưởng lợi từ đời bấy giờ, mà phải nhờ đến cái công sáng tạo gian-nan. Đọc lại mấy câu ca tụng của dụ-nhân nước Trịnh ngày xưa : « Ruộng nương ai mở cho mình, con em ai dạy cho mình có này », muốn phỏ vào ca-khúc của mình để cùng tụng mấy ông tổ ấy mình vậy.

Biết phương-pháp mà làm thì di dân mở đất có thành-hiệu như thế. Đến các nhà dồn-điền ta bây giờ thì cái phương-pháp làm lại khác hẳn : Thường thì một người hoặc năm ba người đứng lên xin với nhà-nước khẩn một vài trăm cho tới năm bảy trăm mẫu ruộng, giảm năm thành điền nộp thuế là truyền tử đi tôn vinh vì kỷ vật riêng của một mình, nhưng ấn thì ăn một mình được mà làm thì cỏ lắm một mình được thế nào, bấy giờ mới phải tìm mấy người cai một lấy điền-tốt, để chực mượn mỗ hồi nước mắt của kẻ khác tu tạo cho nên khó tiền dụn thóc của mình; hoặc cấp trâu bò, hoặc phát thóc giống, hoặc cấp lương ăn mà bẹn đến mùa phải trả làm năm làm mười, trừ hết nợ chủ rồi, còn được chút-bột rơi hột rụng mới dần phần nuôi vợ nuôi con; ruộng xấu thì cho phá được độ ba bốn năm, ruộng tốt thì chỉ độ một vài năm là phải có lúa ruộng đong cho chủ ; chông gai thì xô người lội-lặm, làm chưởng thì dồn người xông pha, mà may được tới lúc thành điền, thì là một cái gia-tài lớn kếch của một người một nhà, năm thu huệ-lợi thóc kể hàng muôn thùng, bạc kể hàng ngàn đồng để tha hồ mà ngồi mát ăn bát vàng, vợ qui con càng, nhà lầu xe ngựa, mà chính những kẻ chân lấm tay bùn, cày sâu cuốc bẫm, rút lại vẫn không kiếm ra một mảnh đất ấm ngòi; một trăm mẫu ruộng chia cho độ mười bếp, thì chỉ việc ngồi nhà xuất ra cho mỗi bếp độ một con trâu, mười lăm thùng lúa giống trăm mười đồng bạc làm lương ăn, cộng tất cả mọi hết chừng trên dưới hai trăm đồng bạc, mà cái hai trăm đồng bạc ấy vẫn hoàn nguyên hai trăm đồng bạc, lại có phụ thêm năm bảy chục một trăm nữa là cái số mẹ đẻ con đề của đồng tiền minh, năm đầu thế, năm thứ nhì thế, năm thứ ba, thứ tư cũng như thế mãi, mà ngành đi nghành lại chẳng mấy chốc đã nghiễm-nhiên một ông đại điền-chủ điền liền thửa mẫu rồi ; cái phương-pháp ích-kỷ quá như thế mà đối với cái dân có tinh-thần tự tôn tự lập như dân mình thì khỏi sao họ chẳng sụy hơn quân thiệt, liệc thân-già của mình mà không cam mà dại với ai, đành rằng cơm không có ăn việc không có làm mà không nỡ bán rẻ cái sức dài vai rộng của bác mẹ sinh-thành làm trâu ngựa một đời cho đồng tiền người sai khiến. Đó là một điều thất sách mà dân không đi được đất không mở xong.

Còn một điều thất-sách nữa, là đất cát hoang-mãng của mình mênh-mông bát-ngát như thế, mà nay chỉ có lơ-thơ một vài chủ đứng chiếu dân lập ấp bước một vài trăm mẫu, hoặc năm bảy trăm mẫu ở giữa một đám hàng muôn hàng trực mẫu đồng không mông quạnh, hút gió deo-heo, có chiêu mộ giỏi lắm thì mỗi ấp được chừng năm bảy chục người, cày không kịp tiết, cấy không kịp mùa, không người nhuần công, không người làm mướn, hoạn nạn không ai cùng ai cứu giúp, tật bệnh không ai cùng ai phù-trì, đi hàng ngày đường chưa thấy được cái nhà, kêu vỡ góc trời chưa có lấy một người thì dịch không nỗi với con muỗi, con vắt, loài chuột, loài sâu, chừ đừng nói tới rắn rết hùm beo, ma thiêng nước độc; và như trên đã nói : dân mình có cái tập-quán mến quê hương, trọng gia-tộc, đã đem thân đi vỏ-vỏ một nơi, lia thân thích, bỏ phần-mộ, mà lại không tụ họp được thành làng thành xóm, cũng có hương khói đình chùa, có cỗ-bàn phe giáp để gọi là khuây khỏa khi rỗi rãi. lúc ấu sầu, thì cứ những giọt dài giọt vắn nước mắt thương tâm về nỗi xa nhà xa cửa, xa họ xa làng, cũng đủ làm cho tinh thần bải-hoải, chí-khí tiêu ma, mà cho dẫu xúc được của rừng của bể cũng không thống thưởng gì cái giàu có ảo gấm đi đêm, nữa là lại cực khổ lắm-thau, một đợi mấu đổi lấy một bát cơm, một giọt mồ hôi đổi lấy một hột thóc, vì thế mà không di được dâu, không mở được đất, mà bao nhiêu dồn-điền xin khẩn, mười cái thì có đến chín cái không thành điền năm sáu, mà cái nào có thành đi nữa cũng lèo-tèo khẳng khẳng không ra chiều lạc nghiệp yên cư. Việc di-dân mở đất ở xứ mình mà không làm theo một cái phương-pháp đắc nghi thì thật không mong gì thành hiệu được vậy.

T.

VIỆC LẬP TÒA NỘI-CÁC MỚI

(Vô tuyến điện Indopacifi)

Ngày 16 avril 1925

Hồi 0g 0 30 phút, ông Painlevé, ông Briand, và ông Sarraut vấn thương-nghị với nhau. Ông Caillaux và ông Malvy đợi ở phòng bên cạnh.

Có nghe ông Briand nhận bộ ngoại-giao. Ông Caillaux nhận bộ tài-chính. Ông Painlevé lãnh-trưởng tòa nội-các, kiêm bộ chiến tranh hoặc bộ giáo dục.

Có tin rằng ông de Monzie nhận bộ tư-pháp, ông Chautemps bộ nội-vụ, ông Dalbiez bộ các miền giải-thoát, ông Chaumet cũng sẽ chủ-trương một bộ.

Ông Malvy và ông Sarraut có thêm sẽ tán-trợ cho tòa nội-các mới, nhưng không nhận bộ nào cả.

Ngày 17 avril 1925

Ông Painlevé nhận tòi lập tòa nội-các, ông đã mời ông Caillaux ở Mỉmeres đến và ông đã bàn việc với ông Caillaux.

Ông Painlevé muốn rằng ông Caillaux chủ trương bộ tài-chính và ông Briand thì chủ trương bộ ngoại-giao.

(Điện báo Havas)

Ngày 16 avril 1925

Hội-đồng quốc-dân của đảng Xã-hội đồng thanh ưng thuận cái chính sách tán trợ cho tòa nội-các.

Ông Painlevé vẫn đương điều đình. Ông định giao bộ ngoại-giao cho ông Briand, ông Caillaux nhận bộ tài-chính.

Âu-châu điện-tín

Vô tuyến điện Indopacifi

Ngày 16 Avril

Việc tăng số giấy bạc lưu-hành

Nguyên-lão nghị-viện bỏ 193 phiếu ưng-thuận bản giao-ước với nhà Đại-ấp ngân-hàng đáng như bản của thủ-dân nghị-viện đã ưng-chuẩn. Số phiếu không ưng chuẩn là 150.

Ngày 17 Avril 1925

Tại hội-đồng các quan đại sứ

Quan thống-chế Foch đệ trình một bản các quan đại sứ mới bàn tới trình về việc bãi triệt quân bị ở nước Đức.

Báo *Matin* nói quan thống-chế đã hỏi ý kiến các nhà quân quan Đồng-minh liệt-quốc.

Tại nghị-viện ở Canada

Việc cấm rượu ở Bắc-kỳ

Tin Washington. — Số viên chức coi về việc cấm rượu trước là 1 800 người, nay lại tăng thêm lên hai trăm người nữa

Một việc chính biến ở Colombie

Tin Bogotas :— Hôm chủ nhật đã phá được một việc mưu khuynh đảo chính-phủ. Số là có một bọn quân quan định chiếm đoạt lấy dinh quốc trưởng, cầm bị bắt và tống giam cả.

Điện-báo Havas

Ngày 16 Avril 1925

Việc tăng số giấy bạc lưu-hành

Hai nghị-viện đã ưng chuẩn bản giao-ước về việc tăng số giấy bạc lưu-hành, và việc nhà Đại-pháp ngân-hàng cho chánh-phủ vay tiền.

Ngày 17 Avril 1925

Việc chính-trị nước Bỉ

Ông Vandervelde nói nghị với các ông nghị-viên về việc lập tòa nội-các. Ông sẽ bị kiến Bỉ hoàng.

Tin Trung-hoa

Tào-Côn đã biết hối

Tào-Côn bấy lâu bị giam cầm ở Đông-khánh-lâu, phải bệnh đường-tiết và bệnh ky nước hiện đã chữa khỏi. Mấy hôm nay Tào có ý hối lắm, lại nằm về những điều lầm lỗi của mình, có bảo với viên quan coi giam là đây xin vì mình trình với cụ-lớn cho hay, nếu chính phủ tha tội cho thì xin xuất ra 500 vạn đồng, lấy ra hai cái bằm-dân công-xưởng ở Bắc-kinh, để cứu-tế những dân nghèo, hao nhiêu những khoản phí tổn sáng lập và chi tiêu hàng tháng về sau xin một mình chịu cả, và lại xin đem một cái nhà riêng để cũng làm một cái công-xưởng. (Tào lại nói việc ấy là để ở cái bảo-tàm trong-thư của Tào tự-ng. Tra chỉ không phải vì ái xuất xiểm hay bức bách; muốn đem chút lương tâm để chuộc cái lỗi mình đó thôi.

Viên quan coi giam bèn đem những lời Tào nói đó bẩm cáo với chính-phủ. Nương chính-phủ ở Bắc-kinh còn chưa nghĩ ngợi ra thế nào. Không hay có thể tha tội cho Tào được không ?

Tin Ngô bội-Phu

Ngô-bội-Phu có gửi thư cho một người bạn ở Bắc-kinh bày tỏ về cái ý riêng của mình. Ngô có nói : Cái phương-pháp liên tỉnh tự trị không phải ý Ngô, mà sự phản đối Đoàn Ngô cũng không có lòng nào. Ngô chỉ mong sao cho Tào-Côn được chóng đến ngày khai phục tự do mà thôi. Trương thiện-Tăng có sai người đến Nhạc-châu hỏ ý Ngô-bội-Phu. Ngô nói xin yên đợi Đoàn-kỳ-Thụy thu tập được thời-cục, thời quyết không có phá hoại.

Tin Tôn-Khoa

Sau khi việc tàng Tôn-Văn đã liệu lý xong rồi, thì ngày hôm tám vừa rồi Tôn-Khoa có đến ga-quyến ra khỏi Bắc-kinh. Hội-đồng trị tang có phát 23.000 phong thư cảm ơn.

Đoàn-kỳ-Thụy đối với Quảng-đông

Nghe đâu chính-phủ chấp chính đã định cử Đoàng-kỳ-Mẫn làm đốc-quân Quảng-đông, nhưng mệnh lệnh ấy còn tạm chưa phát biểu đặc ở Quảng-đông khỏi sinh ra việc chiến-tranh. Đợi bao giờ Dương đánh đổ được Hồ-bản-Dân rồi mới sẽ bổ lệnh ấy.

Việc đề-chế ở Phúc-châu

Vì việc đề-chế nghề đánh cá ở Phúc-châu, sở cảnh-sát có bắt giam mấy người học-sinh tình xướng. Cảnh-sở-sinh đã tới cho viện tỉnh-trưởng Phúc-kiến là Tát-trấn-Bàng. Ngày mồng một avril vừa rồi, bọn học-sinh sẽ họp 500 người kéo vào dinh tỉnh-trưởng, yêu cầu phải thả mấy người học-sinh bị bắt, nhưng Tát-trấn-Bàng không nghe. Chính học sinh bèn lập cuộc hội-nghị yêu cầu Tát phải từ chức tỉnh-trưởng. Cái phong-trào ấy nghe càng ngày càng lan rộng ra mãi.

Tin Trần-quỳnh-Minh

Trần-quỳnh-Minh từ khi bị thua cơ lần lật mất, ngày mồng sáu avril Trần đã đi chiếc tàu Hải-trì đến Bemôn, nhưng còn đỗ ở ngoài đảo chưa lên bộ.

Việc cấm yến-hội ở Quảng-châu

Tin thương-hải. — Đảy nhà buôn bán ở Quảng-châu dự một bữa tiệc, đã bị bắt và phạt 8 000 đồng vì trái lệnh cấm yến hội trong 30 ngày để tang Tôn-đật-Tiên. Năm người khác cũng bị bắt, nương nộp tiền bảo lĩnh thì được về ngay.

Tự do diễn đàn

Bàn về văn-đề « Cần thầy giáo » mãi

Tôi xem báo Trung-Bắc số 2379 ra ngày 24 février 1925 thấy ông Hoàng-công-Mỹ lại bàn bài « Cũng bàn về vấn-đề cần thầy giáo » của tôi đăng ngày 29 octobre 1924, tôi rất lấy làm cảm phục ông lắm, vì xem ra ông ấy ông dự vào ngoài cõi đến trẻ mà cũng nhiệt-tâm về đường giáo-dục, không quản bỏ chút thì giờ, bao tổn tinh-thần để nghị-luận cái vấn-đề rất trọng-yếu cho nước ta sau này. Nên nay tôi lại viết bài này để rộng đường công-luận, trông cũng không phải là vô ích vậy.

1°) Vì ngạch giáo học kém quyền-lợi hơn các ngạch khác mà ít người ưa thích, ông có nói : « Nếu vì cái lợi nhỏ mà bỏ hoài việc công-ích lớn thì chẳng đáng trọng làm nhân » Cũng có lẽ, nhưng nay là thì buổi kim-tiền, kém đồng tiền ai là chẳng nói. Như bọng giáo-học với bọng thư-ký các tòa sở cũng văn-bằng ấy, cũng tư-cách ấy, sao một đằng thì bổi bao quyền-lợi, nào là tăng lương đúng hạn, nào là có đường tiến đạt, mà một đằng thì chẳng ai ái mảy may, không những thăng thưởng không đến mà nước có thể nước cao lên được cũng không có học, như thế thì giữ sao cho khỏi điều chỉ nghị. Nói vậy, chắc ông bảo : « Thế ra cứ vì tiền thì mới làm việc ? » Không có xét kỹ ra thì việc gì chẳng do ở tiền. Như giờ có phải đến học để mở rộng trí-tức, để sau này ra kinh-doanh sự-nghiệp lớn lao chăng ? — Mở rộng trí-tức cũng có, nhưng về đường sinh-nhai thì ấp mấy, vì xem như độ trước phải-bộ Nhật-bản qua Hanoi, vào thăm trường Cao-đẳng sư-phạm có hỏi : « Các anh-viên trường này sau khi tốt-nghiệp sẽ là bác-sĩ và kỹ-sư cả chứ ? » thì đã có ai trả lời rằng không ? Xem vậy thì làm nghề gì cũng dạy ở kế sinh-nhai cả, nếu ai lại chẳng chọn nghề có lợi.

2°) Không muốn lần mạn ngược có thực phải sự làm sơn chương-khí, sợ mà trái ngược nước độc và muốn cho dân mạn trên cứ phải ở trong vòng tối tăm không được ảnh hưởng sự giáo hóa tối tân không ? Nào có phải vì sợ thầy thổ bắt phạc mà không dám lên để cho người ngoại-quốc cười, nhưng chính lẽ là người mạn trên học tử cho còn kém đó. Ông không xem các ông giáo đường ngược bắt bao lần phản nàn trên báo chương về nỗi khó khăn, như học-trò ít, đi không đều, buổi được buổi coi ? Như thế có phải họ thiết học đâu mình không muốn tận tâm đâu. Một trường có độ giảm bảy học-trò, nhưng số là một chục mà để một ông giáo-tập thì ông tính có đủ học-trò và có đủ tư-cách mà dạy được không ? Tôi thiết tưởng cứ như chính học của họ mà tôi vừa nói thì giảm bảy năm chưa chắc đã ấn thua gì, cho nên sự bổ một viên giáo học lên đó cũng là vô ích, để chẳng hơn gì mà lại thêm tốn cho sở chi tiêu nhà-nước, vì rằng có người lên thì ấy tinh cảnh mà sinh chán, dạy qua loa cho xong việc rồi đợ. biết bạn 18 tháng mà về, cũng có người lên đến nơi thì bị yếu lại phải về nằm nhà-thương đợi khi khỏe thì mới làm việc, như thế việc bổ giáo học lên mạn ngược rất là hại, vừa tốn đường kinh-tế, chỉ bằng ai ở đâu quen đó để yên đó là hơn. Tuy nơi xa-xôi mà có cần quyền lợi cho nghề gì dân trí chớ có phải để gọi sẽ liền mối chán cho những người sắp phải lên mạn ngược như vậy đâu.

3) Ông lại nói : Mà về nhà quê sợ vắng về và tịch mịch, không có cách khoái lạc tiêu khiển mà sinh buồn, sinh chán thì ra ông cho những người thích ở tỉnh đều là bọn « ước vui đầy thang, trận quên sướt đêm cả rồi » Nào ông có nghĩ, đi dạy học hạn ngày đã phải hồ hết rất cỗ bồng bọng, tối đến lại chăm bài soạn bài, thậm chí có ngày nghỉ cũng không được rảnh, thế thì còn lấy đâu mà vui chơi ở chốn trú đình tha-hồ tìm được. Về nhà quê chán là vì nhiều lẽ tôi đã kể. Nếu ông lẽ đó mà gọi là bọn hèn nhát được. Người ta làm việc gì cốt phải cho tinh thần được khoan khoái, thân thể được thư nhàn thì mới có kết quả tốt đẹp. Về nhà quê không sẵn nơi ở ăn phải thuê nhà thuê mà thuê nào có để, điều khó khăn đó chẳng cũng tương tượng ra được, nay thuê nhà này mai thuê nhà khác, lúc nào cũng lòng dòng về nhà, như thế thì cho bọng nào mà tiền tâm được với chức-trách nữa. Nếu về nhà quê trường nào cũng có nhà cho giáo-viên thì chẳng ai là chẳng hoan nghênh.

Tóm tắt chăm trễ cũng không phải là việc nhỏ. Người ta ai là không có lão có việc khẩn cấp đến nỗi phải đành gấy thép mà cũng chậm, việc nó ở vào hoàn nỗi, như thế đã học chưa ? Nếu có như ý ông, lên nhà cũng hình chăm như vậy, thì cứ « Bài một lí đi một dặm » cũng có ngày tới thường nói chẳng hóa sai lắm lắm ra !

Tôi nói xin bổ giáo-tập về nhà quê là có ý gì mong cho học-trò nhà quê không được thụ giáo những học-trò cao thâm đâu. Ở nhà quê trừ một trường kiểm-bị không kể, còn trường kỹ-thuật nào chẳng phải có việc giáo học ; còn các trường sơ-đẳng mà không có viên giáo-tập để theo lớp sư-phạm về quản-đốc sao lại không được ? Cao-viên kỹ sư-phạm có, cớ-lẽ có mà lại không quản đốc được một trường nhỏ, dạy được lớp sơ-đẳng chăng ? Các viên kỹ có ở tỉnh chẳng chăng ? Các viên kỹ có ở tỉnh chẳng chỉ dạy đến lớp sơ đẳng là cùng. Vì lại quan-viên quyền mới kỳ sau định mở kỳ thi sơ-đẳng tiểu-học p

cho học trò các lớp sơ đẳng và lấy quốc-văn làm nền học-chính cho các lớp ấy, như thế thì cần chi phải ông thầy học lực yếm bác cho lắm! Ấy, ai cũng tưởng các viên giáo-học được bổ về nhà quê là bần hàn, thực là ngộ-nhận về sang-sướng, nào có ai biết cho những nỗi khó khăn làm cho các giáo-viên phải từng phen chau mày nghiến răng.

Nói đến đây tôi xin lỗi ông Hoàng-công-Mỹ mà nói rằng: Ở đời lắm kẻ chỉ được món khẩu-thiệt, tha hồ nói thánh nói tướng, rút cục lại giá có làm việc gì trí vị tất đã nên, có gặp cảnh ngộ nào khó khăn thì cũng chỉ lắc đầu lè lưỡi mà thôi, và nếu ai cũng được như ông cả thì đó trước nhà Học-chính không cần phải bá cáo « Cần thầy giáo » luôn mồi. Người nào ở địa-vị nào, cảnh-ngộ nào thì mới biết được địa-vị ấy hiểu được cảnh ngộ ấy mà thôi. Đời bây giờ ai được như cụ Nguyễn-Du thấu hiểu được nhân-tình mà đặt mình vào địa-vị các hạng người trong xã-hội để làm quyển Kim-Vân-Kiều thì thực hiếm lắm vậy!

Tiền-lương, Đoàn-văn-Bằng.

Giải đáp những điều pháp-luật

CÂU HỎI. — Tôi có một việc như sau này, xin quí-báo làm ơn chỉ-giáo cho thì tôi cảm tạ vô cùng.

Nguyên tôi có nợ 5 người: một người hơn 1.000 đồng, một người 300 đồng, một người 200 đồng, một người 150 đồng, một người 100 đồng.

Người chủ nợ thứ nhất bắt tôi phải giả mỗi tháng 60 đồng, người chủ nợ thứ nhì bắt tôi phải giả mỗi tháng 40 đồng, người chủ nợ thứ ba bắt tôi phải giả mỗi tháng 25 đồng, người chủ nợ thứ tư bắt tôi phải giả mỗi tháng 15 đồng, người chủ nợ thứ năm bắt tôi phải giả mỗi tháng 10 đồng cho đến khi hết nợ.

Tôi làm việc nhà nước lương tháng 80 đồng. Nếu cứ theo ý họ các chủ nợ bắt buộc tôi thì mỗi tháng tôi phải giả họ tới 160 đồng, như vậy lương của tôi không đủ quân phân cho cả 5 người. Tôi cũng đã hết sức điều-đình để giả mỗi người mỗi tháng một ít, nhưng không ai nghe cả, ai cũng cứ được phần trả đúng số đã nói ở trên kia, nước bằng không được như thế thì họ thưa tôi.

Tôi có vợ và 4 đứa con bé, nhà cửa ruộng nương đất cát không có gì cả, suốt tuổi cả nhà tôi đều trông vào món tiền lương tháng của tôi cả. Nếu tháng nào tôi cũng phải giả nợ y hẹn đã nói trên kia thì không những tôi không giả được, mà tôi cũng không còn có gì mà nuôi vợ con tôi nữa.

Bây giờ tôi muốn làm giấy trình tòa rằng tôi nợ là bấy nhiêu, lương tôi được là bấy nhiêu, tôi xin quan tòa điều-đình với các chủ nợ tôi mang lương tháng của tôi mà chia cho 5 người và để lại cho tôi mỗi tháng một món tiền để tôi nuôi vợ con tôi và chi-tiêu trong nhà thì có được không?

Từng sử trong số 5 người chủ nợ có một người, hoặc 2 người, hoặc cả 5 người mang trưa tôi tại tòa, mà lúc tôi bị đòi hỏi tôi cũng cứ tình-thực khai với tòa cái nông-nỗi khốn cùng của tôi, nghĩa là tôi vẫn xin giả nợ nhưng giả mỗi người mỗi tháng độ năm mười đồng tùy theo nợ nhiều ít thì có được không? Các chủ nợ có 1 người hoặc 2, 3 người, hoặc cả 5 người không bằng lòng thì tôi có phải bắt giam làm tù nợ không?

Hoặc trước mặt quan tòa tôi xin quan lấy số lương tháng của tôi mà chia cho 5 người chủ nợ và để lại cho tôi một ít để chi tiêu thì các chủ nợ hoặc một người trong số năm người có ai có quyền xin quan tòa bắt giam tôi được không?

TRẢ LỜI. — Ông đã nhận là có nợ những khoản ấy thì tự ông xin tòa-án xét xử cho thế nào được.

Những chủ nợ ông mới có thể xin tòa án xét xử được, mà những chủ nợ ấy khi đã được cái án của tòa xử cho rồi, nếu ông không có bất động-sản gì cho họ xin cầu thúc thân-thể ông được. Trong luật dân sự tố-tụng thi-hành tại Bắc-kỳ từ điều 131 đến 201 đã nói rõ làm, nếu thuật cả vào đây thì dài quá, vậy ông cứ xem ở đó thì rõ.

HÀI ĐÀM

Thánh dạy

Đã gọi là thánh có khác thật, ngài dạy gì cũng phải. Trong sách Tam-tự-kinh thánh có dạy câu « đầu huyền lương » nghĩa là khi học sợ ngủ gật, lấy búi tóc hay lấy thừng mà cheo đầu lên xà nhà. Thế nhưng mà bây giờ cái lối học ấy như thế đã đến ngày tàn-cục rồi, và cái lối học Âu-tây bây giờ thì không mấy khi ngủ gật nữa, vậy thì có lẽ thánh lại dạy câu này cho các ông Nghị để thi hành trong chốn nghị-trường thì phải! Học may các ông có đau đến thân có bớt gật đi được chút nào chăng?

Cường-sỹ.

Tin sau cùng

VIỆC LẬP TOÀ NỘI-CÁC MỚI

(Điện báo Havas)

Ngày 17 Avril 1925

Tòa nội-các đã thành lập. Các vị bộ-trưởng như sau này:

Thống-lý kiêm bộ ngoại-giao: M. Painlevé,
Tư-pháp: M. Steeg,
Tài-chính: M. Caillaux,
Nội-vụ: M. Schrameck,
Học-vụ: M. de Monzie,
Hải-quân: M. Borel,
Thuộc-địa: M. Chaumet,
Nông-phố: M. Durand,
Trợ-cấp: M. A. Inerau.

Các vị thứ-trưởng như sau này:
Thương-thuyền: M. Hesse,
Đàng-không: M. Laurent Eynac
Còn thiếu về các bộ sau này:
Thương-mại, Công-tác, Các miền giải-toả.

VIỆC HANOI

Thời-tiết

7 giờ 20 độ
15 giờ 24 độ

Giá thóc gạo:

Gạo hạng nhất, một tạ.		11 đ 68
— nhì,	—	10 78
— ba,	—	9 85
Thóc hạng nhất,	—	7 25
Bắp rẻ	—	8 50

Giá bạc. — Kể từ ngày 17 Avril 1925, giá bạc ở kho Nhà nước định là 1 đ. 70.

Tàu sang Pháp. Tàu *Aden* mang thư sang Pháp đến ngày thứ bảy 18 avril ở Haiphong sẽ chạy đi Saigon. Các thư từ ở Hanoi sẽ mang xuống Haiphong chuyển xe-lửa 20 giờ 7 phút tối hôm 17 avril.

Tàu tàu. — *Limchow* đến ngày thứ hai 20 avril hồi 12 giờ trưa ở Haiphong sẽ chạy đi Hongkong đường Pakhoi.

Các thư từ ở Hanoi sẽ mang xuống Haiphong chuyển xe lửa 20 giờ 7 phút tối 19 avril.

Sở Bưu-điện lại mới có giấy cáo-bạch đổi giờ tàu *Aden* chạy như sau này:

Tàu *Aden* mang thư sang Pháp đến ngày thứ bảy 18 avril hồi 16 giờ ở Haiphong sẽ chạy thẳng đi Saigon. Các thư từ ở Hanoi sẽ mang xuống Haiphong chuyển xe lửa 6 giờ 20 phút sáng hôm 18 avril.

Tin đường xá. Con đường thuộc địa số 125 ở Thái-nguyên đi chợ Chợ chu, kể từ ngày 16 Avril trở đi đã đi lại được.

Tết nguyên-đán Cao-miên. — Quan Khâm-sứ Cao-miên có điện lên quan Toàn-quyền như sau này:

« Ngày hôm qua nhân dịp tết nguyên-đán Cao-miên, tôi có thay mặt chính-phủ Dân-quốc, thay mặt quan lớn và thay mặt chính-phủ Bảo-hộ ở đây chúc mừng Cao-miên Hoàng-đế cùng Hoàng-tộc và cả nhân dân Cao-miên, Hoàng-đế có ấy tôi chuyển đệ cùng quan thượng-thư Thuộc-địa và quan Tuần-phủ thuộc-địa những lời cảm tạ rất thành thực và ổ công quan lớn tấm lòng âm mến của ngài đối với nước Pháp và tấm lòng trung thành của cả nhân dân. »

Cuộc đánh số Quân công hội tinh. — Có nhiều nhà việt giấy tới bản-quán cuộc đánh số Quân công hội tinh (Loterie des médaillés militaires) trước định mở vào ngày 1er avril thì hoãn đến ngày nào. Có nhận được thư của ông hội-trưởng hội ấy đã phúc đáp bản quán thì cuộc đánh số này *nhất định mở vào ngày 10 mai 1925.*

Một chiếc tàu mất bánh lái. — Chiếc tàu Anh *Derwent* ở Saigon đi Hong-kong, đến Tourane gặp bão đánh mất bánh lái phải đợi tàu Anh *Hang-sang* đến dắt về Cam-ranh. Tàu *Derwent* được vô sự nhưng phải ở Cam-ranh đợi có tàu khác đến chở hộ cho 189 người hành khách. Có báo lái mới rồi tai ba toán nữa sẽ chạy.

Gạo kém. — Báo *Independance Tonkinoise* có đăng như sau này:

« Hồi những người Lang-sa chờ để những người Annam phải đói!

Ta hãy nghĩ đến cái lương của họ ít ỏi lắm, mà sự cần dùng thì mỗi ngày một nhiều mãi. Giá gạo ngày nay một tạ tây những 13 đồng!

Người Annam đói lắm, tiền ít hoặc không có việc làm, vậy nhiều người phải đi ăn trộm cho có miếng ăn.

Hỡi người Lang-sa, chớ giúp đỡ cho những người Trung-hoa cần gạo của người Nam cày, người Nam cấy, đem xuất cảng, để dân Annam phải đói.

Hỡi người Lang-sa, hãy nên ăn ở công bằng, hãy nên thực tế với người Annam, giữ lấy gạo Annam ở trong nước Nam, để người Annam có gạo mà ăn hàng ngày, mua được cái giá sản bằng đồng một tạ thôi.

Hỡi người Lang-sa, sao không cấm đem gạo xuất cảng đi.

Hỡi người Lang-sa, nên thương-yêu người Annam là anh em với mình, nên bảo hộ cho họ, chớ để sinh ra đói kém, trộm cắp; nếu gặp lấy gạo cho người Annam, nên trục những người Trung-hoa đi và ngăn cấm việc buôn gạo đi. »

Muốn bán một cái xe ô-tô « Delage » 11 mã lực còn mới.
Hỏi tại bản-quán.

Quan Độc-tơ Bi-cô-man
Y-khoa tiến-sĩ
Chữa các chứng bệnh đàn ông, đàn bà, con gái, các chứng khí hư, các bệnh nói thường, cảm vì nắng nước, các bệnh lậu, giang-mai, lở, đau mắt, các chứng khí trời-ơn.
Phòng khám bệnh chính tại phố hàng Giá, số nhà 33, Hanoi. Số nói 314.
Quan Độc-tơ có cả nhà chữa người đẻ, người ốm đều nằm, ai cần lại hỏi. 2062

Muốn bán mấy con chó săn giống thực tốt (pur sang).
Hỏi tại M. Saurdas, Hôtel Terminus Hanoi

Thi bằng Sơ-học yếu lược. — Kỳ thi bằng Sơ-học yếu lược bản xứ ở Hanoi năm nay sẽ bắt đầu mở từ ngày thứ hai 4 Mai 1925 hồi 7 giờ rưỡi sáng tại các trường thi sau này:

a) *Trường Yên-phụ*: Cho các trường đạo Bắc là các học-trò ở bộ thứ nhì, tam, thuộc về các trường Bờ-sông, trường Thành và Yên phụ; các trường thực-hành (trường phố nhà thương Khách và trường phố Đồ-bàn-Vẽ), trường Brieux. các trường tư thục (cả nam lẫn nữ) cùng các học-trò không học ở trường nào và do các trường-phố đưa đến.

b) *Trường Amiral Courbet*: Cho đạo trung-ương là học-trò ở bộ tứ và bộ ngũ và học ở trường Amiral Courbet, trường Lò-đúc, các trường tư thục (cả nam lẫn nữ) cùng học-trò không học ở trường nào và do các trường-phố đưa đến.

c) *Trường Sinh-từ*: Cho đạo nam là học-trò ở bộ lục, bộ thất và bộ bát học ở trường Sinh-từ, trường Hàng-kèn, trường Bạch-mai, các trường tư-thục (cả nam lẫn nữ) cùng các học trò không học trường nào và do các trường-phố đưa đến.

Một nhà bưu điện mới. — Nay đặt tại mỏ Cẩm-phả (Cam-pha mine) một nhà bưu-điện thường hoạt kể từ ngày 15 mai 1925 trở đi.

Các bưu kiện (colis postaux) ở xứ ấy nhận gởi được đến 10 kilos là cùng.

Chức độc-học khu Nam. — Đạo công-văn số 49 ngày 7 avril 1925 về việc bổ M. Trombeitta làm đốc-học các trường khu Nam Hanoi thi nay bãi đi.

Ngạch quan lại. — M. Nguyễn-trinh-Cát, tri-huyện Tăng-thiện (Sơn tây), nay đổi đi Bắt-bạt.

M. Nguyễn-xuân-Bình, tri-huyện Bất-bạt nay đổi đi Thạch-thất.

M. Phan-duy-Tiếp, tri-huyện Thạch thất nay đổi đi Tăng-thiện.

Ngạch tòa sứ. — M. Nguyễn-văn-Đồng, thư ký tại tòa án phủ Thống-sứ, nay đổi vào tòa nhì.

M. Nguyễn-huy-Thiệu đã trúng tuyển kỳ thi thư ký tập sự niên bổng 350p nay bổ vào tòng sự tại tòa án phủ Thống-sứ.

M. Dương-thiện-Lộc, đã trúng tuyển kỳ thi thư ký tập sự niên bổng 350p, nay đổi tùy quyền quan chánh sở Y-tế Bắc-kỳ.

M. Phạm-huy-Đàn, ký-lục ở Kiến-an được nghỉ 6 tháng, nửa lương.

Ngạch Học chính. — M. Hà-văn-Bình giáo học hạng ba bực Cao-đẳng tiểu-học tòng sự tại Bắc-kỳ nay tùy thuộc quan Khâm-sứ Trung-kỳ bổ dụng.

M. Trần văn-Hảo, giáo học hạng tư bực Cao-đẳng tiểu-học tòng sự tại Trung-kỳ nay tùy thuộc quan Tổng sứ Bắc kỳ bổ dụng.

Xà-phòng « GADY »
có chất Glycérine
Mỗi bánh: 0$20
BÁN TẠI:
Hiệu Bảo-chế MONTÈS, Hanoi

Lại sắp có phim ảnh Annam nữa
HỘI INDOCHINE-FILM
HANG LÀM MỘT PHIM ẢNH
KHỞI HÀI THỨ HAI
? ? ? ? ? ? ? ? ? ?
Những vai đóng trò:
Ông LƯƠNG-HỮU-THẦN đit LÉON CHALL,
ƯƠNG-CAM-ICH,
NGUYỄN-VĂN PHÚC, LÊ-ĐÌNH-HAN B.
Bà LÊ-THỊ YẾN
NGUYỄN-HỊ HUỆ,
v. NGUYỄN BÍ-NHUNG.
Toàn là những người danh giá cả.
Bản-hội xin ông bà nào có lòng nhiệt-thành muốn đóng trò Cinéma, xin đến lại số 1, Rue de la Sapèquerie, nai canton.

HIỆU BÁO-CHẾ:
CHASSAGNE
59, Rue Paul-Bert, Hanoi
Có bán đủ cả các thứ thuốc
XIN HỎI QUYỂN MẪU HÀNG
(CATALOGUE) Ở ĐÂY

Tiện thuế vẽ việc cấp bằng vận may ô-tô từ bản thứ hai trở đi. — Việc cấp bằng vận may ô-tô, cấp bản lại cho giấy khai (giấy lục). cấp quyền số tay về việc vận may các ô-tô vận-tải (livret d'autorisation pour le transport en commun) thì từ bản thứ hai trở đi, cứ mỗi bản phải đánh thuế cao thêm như sau này:

Bản thứ hai	2 $ 00
Bản thứ ba	3 , 50
Các bản khác	5 , 00

Lời cảm ơn. — Chúng tôi có lời cảm tạ các cụ, các ông, các bà đã tử tình tiễn ái, gửi giấy chia buồn, cho đồ phúng và đi đưa đám:

BÀ LÊ HỊ HÒA
Tức là bà cả Dương-Thành
ở số 37, phố Phúc-kiến

là thân-mẫu, nhạc-mẫu, tổ-mẫu chúng tôi, ngày 17 avril 1925.

Trong khi tang gia bối rối, có điều gì sơ-xuất xin các ngài bỏ quá đi cho.

Cô-sĩ tử: Phạm quang-Cư
Hôn: Phạm-thị-Hường và các con
Tế-tử: Tạ-văn-Hành
Nữ-tử: Phạm thị-Cẩ, và các con
Tế-tử: Nguyễn-thế-Chung lức Chung-ký
Nữ-tử: Phạm-thị-Tinh và các con
Đăng-cia quyến bái tạ

Cái nạn mở tô. — Hồi một giờ hôm qua, Đào-thị-Hợp 28 tuổi bán hàng nước ở cuối đường 75 khi đi đến góc phố Tràng-tiền và Đồng-khánh. đi tắt ngang đường bị chiếc ô-tô số T. 25-1 của M. Ronseci đụng phải, song chỉ sây sát đầu gối bên trái mà thôi. Cái nạn sảy ra là vì người đàn bà này vô ý.

Hội Nhân-bác. — Ngày chủ nhật 19 avril hồi 2g ở chiều, hội học Nhân-bác sẽ họp đại Hội-đồng thường-niên tại trường bản hội ở đường Doudart de Lagrée số 25 bis.

Ban trị-sự đã có thư mời riêng các hội-viên. Nay lại đăng báo để nhắc lại, và mời các nơi chịu khó lại dự hội cho đông để bàn bạc cho được rộng ý kiến.

Hội Nhân-bác kính cáo

Xóm chị em dưới Bạch-mai. — Các quan viên chú thấy nói đến xóm chị em dưới Bạch-mai mà rõ ràng mình vô. Đây là việc nhà Tân-thị-Trà vừa có đến trình tại sở Cẩm rằng đào Hoa và đào Lan (cùng Nguyễn-thị cả) tự nhiên đình công bỏ đi, mang cả rác đồ tư-trang mình đi sắm sửa cho để chào đón quan viên cho đắc lực; cứ như lời tên tiếp nhà ấy cung kể ai thì hai ả ấy định rủ nhau sang xóm Gia-lâm cả, sở Cẩm bèn đánh giây nói cho sở Cẩm ở Gia-lâm, thì liền được tin sở Cẩm bên Gia-lâm báo rằng hai ả ấy rồi đến trình diện tại Cẩm và nộp cả mọi đồ tư-trang cho sở Cẩm bên ấy rồi, vậy thế là đào Hoa và đào Lan ý chừng giận chị quan viên bên này hay bỏ mình gì với các cả mà đình công để sang Gia-lâm, chứ không phải có ý chi bất lương cả. Thương thay!

(Xem trang thứ ba, cột thứ bảy).

Số 167

THÚY-HỦ

NGUYỄN-ĐỖ-MỤC dịch thuật

Hoạ-pình và *Tân-minh* nó:

— Đại-huynh thật là một người cao-kiến, bây giờ ta nên theo kế ấy mà tiến hành. Đại-huynh đi trước, rồi chúng tôi sẽ đốc-thúc quân-mã theo sau.

Lại nói chuyện *Tống-giang* và *Yên-thuận* mỗi người cưỡi một con ngựa đem nhau mấy người đi trước, thẳng đường tiến vào *Lương-sơn-bạc*. Đi trong hai ngày, buổi trưa hôm ấy, trông thấy bên đường có một cái tửu điếm.

Tống-giang nói:

— Quán ta đi đã nhiều mệt, ta là ta hãy vào nghỉ đây, mua mấy chén rượu uống cho...

Tống-giang và *Yên thuận* vào trong tửu-điếm. Cái tửu-điếm ấy chỉ ở mấy ả ngồi rộng rãi, còn các chỗ khác không ngồi được mấy người, nhưng trong mấy chỗ ngồi rộng rãi kia đã có một người chễm-chệ ngồi đấy từ trước...

Tống-giang ngẩng nhìn người ấy thì thấy đầu đội khăn xéo, mình mặc áo đen, lưng thắt giải trắng, đôi cuốn là đẹp, chân đi đôi giầy gai. Lại có một cái cỗ nẫn đựng ở cạnh bàn, trên đầu bàn để một gói hành-lý.

Người ấy mình cao tám thước, khổ mặt xương xương, màu da vàng nhợt, hai mắt sáng quắc, râu ria nhẵn nhụi, hình-dáng trông rất cổ-quái.

Tống-giang gọi người tửu-bảo mà dặn rằng:

— Ta đi đây đông người theo hầu, vậy nhà-ngươi bảo ông khách kia nhường chỗ cho bọn chúng ta ngồi uống rượu.

Tửu-bảo vâng lời, mời *Tống-giang* và *Yên thuận* vào ngồi tại gian trong. Khi hai người vào ngồi, gọi nhà bàng đem rượu thịt dọn cho mọi người trước hầu ăn trước, rồi ta sẽ uống rượu sau.

Tên tửu-bảo thấy mọi người theo hầu đều đứng cả tại bên cạnh lò, mà trông có về bọn công sai, mới vội-vàng chạy ra bảo ông khách kia rằng:

— Mời bác ngồi sang bên kia để nhường chỗ này cho người nhà ấy vị quan-nhân ngồi.

Ông khách ấy nghe giọng nói có vẻ kẻ khinh người trọng, liền nóng-nảy mà hỏi rằng:

— Ai đến trước ngồi trước, ai đến sau ngồi sau, người nhà vị quan-nhân nào thế mà phải nhường chỗ! Lão-gia này chẳng phải nhường chỗ cho ai cả.

Yên-thuận nghe nói, bảo *Tống-giang* rằng:

— Anh chàng này mới vô-lễ chứ!

Tống-giang nói:

— Mặc hắn! Ta cũng vị-tất đã bon gì hắn!

Tống-giang cố nẫn *Yên-thuận* đừng nói. Bỗng thấy anh chàng ấy nghênh ngang *Tống-giang* và *Yên-thuận* mà cố cười nhạt. Tên tửu-bảo lại nhắc-nhỏ với người ấy rằng:

— Bác giáp tới mà đổi chỗ ngồi thì có hề chi!

Người ấy nổi giận, đập tay xuống bàn mà mắng rằng:

— Đồ khốn-nạn kia, mày không biết người! Mày thấy ta một mình dám có ý khinh mà bảo đổi chỗ. Ta bảo thật cho mà biết, nhất dẫu *Triệu* thiên-tử (1) đến đây, ta cũng không phải nhường. Nếu mày còn nói lôi-thôi thì quả phật thả này sẽ cho mày biết tay đó.

Tên tửu-bảo nói:

— Nó tớ, đâm nói chi đâu!

Người ấy quát to lên rằng:

— Mày lại đâm nói à!

Yên-thuận nghe lời, không thể nhịn được nữa, liền nói:

— Anh chàng kia! Nhà-ngươi không đổi chỗ thì thôi, can chi mà dậm dọa người ta!

Người ấy vàng đứng ngay dậy, tay cầm cái cỗn ngắn, rồi nói:

— Tội nói nó mặc tôi, việc gì đến bác! Lão-gia này nói thật cho mà biết: khắp trong thiên hạ, ta chỉ nhường có hai người, còn ngoài ra ta đều coi như cái bùn ở dưới đế giầy ta vậy.

Yên-thuận nắm hắn vào ngay cái ghế toan đánh. *Tống-giang* ngăn thấy người ấy nói-năng càng có khí-phách, vội-vàng đứng chắn ngang ở giữa mà can cả hai bên.

Tống-giang nói:

— E ông nên nhường-nhịn nhau với! Tôi hãy xin hỏi trong thiên-hạ nhà người chỉ nhường có hai người là những người nào?

Người ấy nói:

— Tôi mà nói ra thì các người phải giật mình hình ợ.

Tống-giang nói:

— Xin cứ cho nghe cái danh-hiệu hai vị bảo-hán ấy.

Người ấy nói:

— Một người là đông đối vua *Sài-thế-tôn*. Người ở *Hoành-sơn* thuộc về *Thương-châu*, tên gọi *Tiêu toàn-phong Sài-tiến*.

Tống-giang lắm-nhắm gật đầu, rồi lại nói:

— Còn một người nữa là ai?

Người ấy nói:

— Một người nữa thì lại ghê-gớm lắm! Người tỉnh *Sơn-đông*, trước làm áp-tư ở huyện *Vận-thành*, tên gọi *Cập-thời-vũ Bảo-nghĩa Tống công-minh*.

Tống-giang nghĩ thầm *Yên-thuận* mà làm-tàm nói *Yên-thuận* là bậc thường có hai người, còn ngoài ra ta hay dật cái ghế xuống đất. Người ấy lại nói:

— Tôi chỉ chịu nhường có hai người ấy, còn thì dẫu *Đại-tống hoàng-đế*, tôi cũng không sợ.

Tống-giang nói:

— Khoan đã! Bỗ tôi xin hỏi: ông đã nói đến hai người ấy, mà hai người ấy tôi đều có được biết. Chẳng hay ông gặp hai người ấy ở đâu?

Người ấy nói:

— Ông đã có biết thì tôi chẳng nói giấu gì ông. Hồi ba năm trước, tôi đã ở nhà *Sài* đại-quan-nhân hơn bốn tháng trời, nhưng tôi chưa được gặp ông *Tống-công minh* lần nào.

Tống-giang nói:

— Ông có muốn biết *Bắc tam-lang* không?

Người ấy nói:

— Bây giờ tôi đang cần phải đi tìm ông ấy đó.

Tống-giang bèn rằng:

— Ai bảo ông đi tìm?

Người ấy nói:

— Em ông ta là *Tống-thanh* bảo tôi đi tìm và có gửi một phong gia-thư.

Tống-giang nghe nói, mừng-rỡ xiết bao, vội-vàng cầm lấy tay mà bảo rằng:

Thế mới biết « *Có duyên nghìn dặm nên gần, không duyên giáp mặt khó phần gặp nhau* », chính tôi là *Hắc-tam-lang* đây!

Người ấy ngẫng nhìn rồi sụp lạy mà rằng:

— Cũng là lòng trời giun giải mà khiến cho tôi được gặp đại-huynh, xuýt nữa không biết thì thành ra lại phải đến tìm nhà. *Không thái-công* một chuyến.

Tống-giang liền dắt người ấy vào cùng ngồi rồi hỏi rằng:

— Đó này ở nhà vẫn vô-sự ư?

Người ấy nói:

— Tôi tên gọi *Thạch-đĩnh*, nguyên người ở phủ *Đại-danh*. Xưa nay tôi chỉ hay đánh bạc, ở đàng thường gọi tôi là *Thạch-tướng-quân*. Nhân một hôm vì việc đổ-bác mà đánh chết người, phải trốn vào nhà *Sài* đại-quan-nhân. Được ngày trong bọn giang-hồ nói đến danh tiếng đại-huynh, tôi mới sang huyện *Vận-thành* để tìm thì lại nghe nói đại-huynh đang đi lánh nạn...

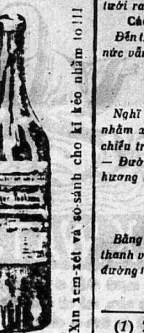
(Còn nữa)

Do Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiếu Đẳng chủ Kho Sách Xưa Quán Ven Đường. (Từ microfilms của Đại học Cornell)

Rượu bổ-đào:

● TONIQUE TONKIOIS ●

Có tờ chứng-chỉ ban khen của HOÀNG-THƯỢNG



Theo bách tự-nhiên in ra đây, chứ không như có mấy thứ thuốc về những hình lạ, làm trò-cười cho thiên-hạ, và người có trí khôn thì không ai có thể bu được!

Xin xem tiết và so sánh cho kĩ kẻo nhầm to!!!



Ngày mùng 7 tháng năm, niên-hiệu Khải-định thứ ba, tòa Nội-các phụng lời chân phê rằng:

Chiếu nay đã được phòng cấm MONTÈS qui thọ rượu bổ đã từng ngự dùng qua rồi hay, đáng nên gia thưởng, trước lạc phê thì giữ cho qui được phòng chế-hay để lâu thành-già.

● Khâm thử.

Rượu này đã kê-cứu theo thủy-thổ và tính-chất người phương Đông mà chế ra, cho nên người bản-xứ già, trẻ, đều dùng được cả! Xưa nay chưa có ai đã dùng mà chê được! *Giá bán rất rẻ: 2$25 một chai lớn; từ sáu chai giờ lên sẽ trừ hoa-hồng, tùy theo nhiều ít.*

Bản-hiệu không cần phải vẽ những hình kì-dị làm lạ mắt thiên-hạ và trò-chơi cho trẻ-con, lại kể những truyện khó tin, người có kiến-thức chẳng ai tin được. Đã vậy, giá bán lại đắt quá, mà vị-tất có được công-hiệu cho tính-chất người bản-xứ.

Bào-chế MONTÈS

54, Phố Tràng-tiền, 54

HANOI

Xin xem tiếp theo ở trang thứ tư tờ báo này.

Tốt thay chè Sâm-Mậu

Suất hiệu ở Nam-bang đã lâu năm, đối với các thứ chè, thì chè nào cũng có biệt-vị phiêu. hương, nhưng chè Sâm-Mậu, chẳng những là nước xanh hương thơm pha được nhiều lần và lại cũng không ngăn sự ngủ, mà uống vào thì tinh thần khoái sảng lắm, vậy hiệu chè Sâm-Mậu nên làm cho thủy trung như nhất, và các ngài đồng bang dùng chè cho biết lời của tôi nói thiệt.

Thanh hóa quan Tổng-đốc

膺清於驗職名森
譽化伸香經已茂
証總號味買久茶
認督黍勝飲本馳

CUỘC THI CÂU-ĐỐI (1)

Câu ra:

Rằng nay thánh-trạch dồi-dào, tuổi ra đã khắp.

Các câu đối:

Đến trước thiên-đài khấn-bái, thơm nức vẫn nghe.

Nguyễn-đương-Hồi
Làng Lao-kẻ, Kiến-an.

* * *

Nghĩ mình quốc gia phương-diện, nhằm xuống trông vào. — Năm mấy chữa trời bổng thấy, sắc chỉ tới nơi. — Đường mây cửa trời rộng mở, hương bay đậm phần.

Nguyễn-lân-Dương
Làng Phù-lưu, Kiến-an.

* * *

Bằng nay vương-thần chỉ tiếng. thanh vân hẹp gì. — Ngày tháng cẩm-đường thong-thả, tiếng học tiếng đàn

Đồng-kim Ất
Làng Phù-lưu, Kiến-an.

(1) *Tập một câu ở trong bộ* « **Tục Tái-sinh-duyên** » *mà đối, chứ không phải tập* **Kiều**.

CÁO-BẠCH

Mấy lời bá cáo gần xa,
Dịp này nông-vụ các nhà vừa xong;
Làm trai hễ lỡ nghề không,
Cũng nên kiếm việc để dùng tri tiêu;
Bằng Danh về hội Đông-triều,
Mỏ than khai đã bao nhiêu năm rồi;
Mở mang cũng lắm thú vui,
Nhà thương sẵn thuốc cho người về-
Cửa nhà rộng rãi rung rinh, [sinh;
Khẩn cầu sẵn có miếu đình đối nơi;
Nước ăn nhờ có máy bơi,
Ống truyền tuôn chảy đến nơi cạnh
Trò vui có sĩ-nê-ma, [nhà;
Chớp cho hàng phố các nhà xem không;
Có trường quốc-ngữ phổ-thông,
Đặt thầy giáo dạy nhi-đồng sớm trưa;
Bán buôn hàng hóa có thừa,
Chợ bày đông đúc tàu đưa ra vào;
Việc làm công xá cũng cao,
Ước ngày chừng độ năm hào trở lên;
Đỡ đần nhờ có chủ quyền,
Giữ phần công chính giáp bền đồng-
Cũ e đàn mở số vui sao, [bào;
May ai dự tráng lĩnh vào đỏ cho;
Chẳng là những thế mà thôi,
Hòa hằng lại thưởng cho người làm lâu;
Hội tư cấp chủ đứng đầu,
Công-ngân cốt để giúp nhau lúc cùng;
Họ tên hình ảnh mấy dòng,
Biên vào trong sổ để dàng làm ghi;
Tiện cho lúc ở lúc đi,
Hình này tức cũng thể tày thân đây;
Mấy lời hiện bạch trên này,
Toàn là sự thực tỏ bày dám sai;
Dám xin liệt-quí tôn thai,
Rủ lòng quang cố khuyên người đàn
Hãy nên tuổi một lần xem. [em.

Mộ Bằng-Danh, đồn Uông-bí, tháng một năm Giáp-tí

Pilules Antidvsentrique

Thuốc lị rất thần-hiệu. đau nặng đến đâu uống cũng khỏi.

Mỗi ngày uống 10 viên

Mỗi lọ giá: 0$60

BÁN TẠI:

Hiệu Bào-chế MONTÈS

HANOI

Các việc trộm cắp. — Nguyễn-thị-Châm, bán hàng cơm, số 49 phố Hàng-Đồ cáo vào việc chứa đồ ăn cắp của Nguyễn-thị-Lý, số 21 phố hàng Giấy; Nguyễn-văn-Chi ở Yên-phụ cáo việc ăn cắp một lọ kẹo của Thị-An số 47 phố hàng Bông, đều đã bị bắt giam xét.

Việc Dương-văn-Thanh cáo việc đồng đảng ăn cắp của Thị-Ninh ở Vật-cách-thường nay đã cử hội-đồng đo quan chánh án tỉnh Kiến-an chủ tọa để xét.

Một cái trộm đi tìm ra. — Hôm mùng 8 tháng 4 tây vừa rồi Mme Phạm-Tajnh ở hàng Bông số 32 có để đơn tại tòa sứ thăm Hanoi, mất trộm một chuỗi hạt vàng, 2 chiếc vòng vàng, một chiếc vòng ngọc thạch nạm vàng và một cái đồng hồ đeo tay vàng.

Ngày hôm ấy đã bắt được Thị Hương ở cửa Chợ-hôm quả tang trong mình còn giữ các đồ ấy.

Đem đến xử một thẩm Thị-Hương khai là vợ một viên thư ký làm ở sở Thú-y, và có mở khóa mượn các đồ ấy của Mme Thịnh trong khi Mme Tajnh đi vắng. Thị-Hương đã giả lại các đồ ấy tại trước sở một thẩm

Vì người nhà Thị-Hương có đến van lạy nên Mme Thịnh cũng đem lòng nhân từ mà rút đơn ra rồi.

H. lai cảo

SỞ MÁY ĐÈN HANOI

Cần một người thợ An-nam, biết chữa máy moteur chạy essence thứa giỏi, và biết một ít về máy điện nữa.

Hỏi ở đấy, buổi sáng từ 8 giờ đến 9 giờ.

PHÒNG - THĂM - BỆNH

CỦA QUAN

Y-khoa Bác-sĩ MAURICE LOUBET

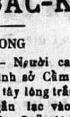
Thương tạo đệ ngũ đẳng Bắc-đẩu hội-tinh.
Nguyên chuyên về ngoại-khoa tại bệnh-viện Tunis, Fez, Rabat, Casablanca Port-Said (Ai-cập, Huế.

Ngoại khoa, hó-sinh, chữa mắt và các thứ bệnh lậu, bệnh giang mai.

Giờ khám bệnh: Buổi sáng 7 giờ đến 9 giờ — chiều hỏi — đến 17 —

KHÁM BỆNH: Giá 3 đồng một lần
XIN GIẤY LÀM-CHỨNG: Giá 1$50
Phòng thăm bệnh tại ĐƯỜNG GIA-LONG, 32.
GIÂY NÓI SỐ 236

PHARMACIE FRANÇAISE & INDIGÈNE



Pharmacie Montès

54, RUE PAUL-BERT, HANOI

DẦU-GAN-CÁ-VIÊN

(*Capsules huile de foie de morue*)

Mỗi ngày uống bốn viên, sáng 2 viên, chiều 2 viên, trước khi ăn cơm.

Giá mỗi lọ: 0$90

油肝魚丸

VIỆC BẮC-KỲ

HAIPHONG

Chó nhà ai? — Người cai coi vườn Lạch-tray trình sở Cẩm rằng vừa rồi có con chó tây lông trắng và đen vàng, đuôi ngắn lạc vào nhà mình, ai mất lại nhận sẽ sẵn lòng trả lại.

Việc thị Nhật chết đuối. — Việc Trần-thị-Nhật, 14 tuổi, chết đuối ở sông Cấm gần lò bát ngày 4 Avril trước lại phải xét lại nguyên-ủy xem có thật là bởi thị lội vòng của đứa trẻ khác rồi nhảy xuống nước để chạy trốn không.

NAM-ĐỊNH

Hội Học-giới bảo-trợ. Hội Học-giới bảo trợ sẽ họp đại-hội-đồng vào ngày chủ-nhật 26 avril hồi 2 giờ chiều tại thư-viện phố Carrau.

HÀ-ĐÔNG

Việc biển động ở xóm Bình-khang. — Vừa rồi một người lái gỗ tên là Lê-ngọc-Bảo, nhà số 26, phố Maréchal Joffre (Hanoi), nhân vào Hà-đông, tăng vãng qua xóm chị em tiếp ở, thì sựa sảo một người quen tên là Cường-Chéo cùng đi với một người nữa tên là Quyền và một tại nằm bảy người bạn khác mới Bảo vào đập trống một nhà trong xóm chị em. Trong khi vẻ chén là lơi, chẳng biết vì cớ sao mà bọn quan-viên ấy cùng nhau ẩu đả một trận rất kịch liệt. Quyền đánh Bảo bị nhiều vết thương rất đau. Bảo lại kêu trong tối có gì đâu bị lột mất sạch. Hiện đã trình sở Sen-đầm, nhưng vì Quyền còn đi buôn muối vắng, nên chưa hỏi được. Các chị em hôm ấy thật ra ra cũng xấu!

KIẾN-AN

Việc mất cướp tại nhà thương. — Đêm hôm kia, ba tên hung-tợn xông vào nhà các người khán-hộ trong nhà thương ở, dọa mọi người không cho kêu cứu, rồi phá hòm lấy mất các áo quần đồ đạc cùng các đồ nữ-trang giá tới 815 đồng. Chúng trói cả mọi người lại, rồi khi vơ-vét xong thì cứ nghiễm nhiên ra khóa trái cửa lại. Gan thật!

Hiện còn đương xét việc này.

PHỦ - LÝ

Hỏa tai. — Hồi 12 giờ đêm hôm thứ năm 16 avril phát hỏa ở ấy mất hai nóc nhà tranh ở ngay ngã tư phố Tân-khai, xế cửa trường Pháp Việt. Thiệt hại bao nhiêu thì chưa biết đích, mà duyên cớ vì đâu cũng chưa hay. Song cứ như lời nhà khổ-chủ là Thị-ba-Vũ nói, bấy giờ trong nhà đã nghỉ yên cả, bỗng thấy lửa bén ở mái tranh ngoài đương, vội hô hoán lên thì lửa đã bốc to quá. Mà nghe như người ngoài đồn ngôn thì là bởi sự trái giời thì hẳn chỉ đó. Có tin gì sau sẽ lại tiếp theo.

Thuần-Phong.

UÔNG-BÍ

Đại-hội đồng và tiệc sâm-banh. — Đến chủ-nhật 19 avril này, hồi 1 giờ chiều, chi hội T.B.K.N.C.T.T. ở Uông-bí sẽ họp đại hội-đồng thường niên do M Barondeau quản-đốc các mỏ than Đông triều và Uông-bí làm chủ-tọa, và có đặt tiệc sâm-banh cùng mở các trò vui như mọi ngày hội vậy.

Chi hội này do M. Nguyễn-bá-Lương làm chánh hội-trưởng. M. Lương và các bạn đồng-sự vẫn cố noi theo cho tới mục đích hội.

TUYÊN-QUANG

Thi bằng Sơ-học yếu lược. — Tiếp với số báo hôm qua nay nói rõ thêm như sau này:

Kỳ thi bằng Sơ-học yếu lược ở bản tỉnh chia ra làm hai sở thi là:

1· Tại tỉnh lị Tuyên-quang cho thí-sinh phủ Yên-bình, huyện Yên-sơn, châu Sơn-dương và châu Hàm-yên.

2· Tại châu lị Chiêm-hóa cho thí-sinh châu Chiêm-hóa.

Hội-đồng ở Tuyên-quang

Hội-đồng sát hạch ở Tuyên-quang có các viên chức sau này:

Quan thanh-tra các trường khu Tuyên-quang, Hà-giang, Hòa-bình, Sơn-la, Hải-ninh làm chánh hội-đồng;

Quan huyện Yên-sơn phó hội-đồng;

MM. Phạm-văn-Vy, giáo học hạng tư ở Làng-tum, Đàm-huy-Trước giáo học hạng bảy ở Chiêm-hóa, Ng.-văn-Bằng, giáo tập hạng năm ở Chiêm-hóa, Lưu-ngọc-Phao, giáo tập tập sự ở Đất-thi làm hội-viên.

Hội-đồng ở Chiêm-hóa

Hội-đồng sát-hạch ở Chiêm hóa có các viên chức sau này:

Quan thanh-tra các trường khu Tuyên-quang, Hà-giang, Hòa-bình, Sơn la, Hải ninh làm chánh hội-đồng;

Quan châu Chiêm-hóa phó hội-đồng;

MM. Chu-xuân-Thúc, giáo học hạng bảy ở Tuyên-quang, Lê-văn-Tống, giáo tập hạng bảy ở Tuyên-quang, Đặng-quang-Duyệt, giáo tập hạng tám ở Yên-bình, Đặng-doãn-Huyên, giáo tập tập sự ở Cửu-ngọc, làm hội-viên.

Ở Tuyên-quang bắt đầu thi ngày 1er mai, hồi 8 giờ sáng, ở Chiêm-hóa bắt đầu thi ngày 5 mai, hồi 8 giờ sáng.

THÁI-BÌNH

Việc phát báo ở nhà quê. — Bản quán có tiếp được thư của một bạn đọc báo ở Thư-trì kêu báo mất luôn và những tờ báo tiếp được lâm khi bị rách bẩn. Điều ấy thực thiệt cho nhà báo và cho các nhà mua báo, vậy xin ông chủ nhà Bưu-điện xét giảm cái lỗi ấy tại đâu.

(Xem trang thứ tư).

SÁN-NHIÊN-ĐÀI

Tối thứ sáu 17 Avril 1925

ĐỨC BÀ THƯỢNG NGÀN

Tích này có luyện tiếng mường, hát giọng quan-họ. Khi hai vị giáng trần trông rất là uy linh,

Tối thứ bảy 18 Avril 1925

LÀM ĐIỀN CHỪNG NGỌC

Xót tình mẹ góa con côi,
Bảng vàng bán ngọc đền bồi cho pha.

G. PAREL

Ai muốn hỏi gì cũng sẵn lòng báo; chỉ bảo về những việc buôn bán và các việc khác. Xem xét các sổ sách, hoặc tính sổ sách

49, Avenue Puginier, Hanoi

Hiệu kim-hoàn

HOÀNG-QUANG-THIỆN

Bijoutier

CERTIFICAT D'ART DÉCORATIF

Hanoi, 91, Rue des Changeurs, Hanoi

Nhà làm đồ vàng bạc ở giữa phố hàng Bạc, chu-hiệu có bằng tốt-nghiệp về nghề chạm chữ tại trường Công-nghệ Hanoi. Kén toàn những thợ rất khéo, làm cẩn thận, vàng đanh tuổi. Các ngài chiếu cố lại xem sửa, xin chắc được vừa ý, không phải lo ngại điều gì!

茂 MAO-SENG 盛

57, Rue Jean-Dupuis (Phố Mới), Hanoi

MÁY nói số 248 ●

Hiệu tôi mở từ năm 1889, kể được 31 năm chuyên nghề làm các thứ gạch hoa, cống, chắn-song bằng xi-mo. Được nhiều giấy khen của Nhà-nước.

Hàng tốt, giá cũng hạ, vì hiệu tôi muốn mong đông khách.

Qui-khách có dùng, xin mời chiếu cố.

MẠO-THỊNH kính cáo.

HIỆU BÁN ĐỒ VÀNG BẠC

NAM-BẢO

16, Rue de la Soie, 16

HANOI

Bán đồ vàng, đồ bạc; các thứ mặt đá thực và giả, kính gọng đồi mồi, đồng hồ quả quít, ô đàn bà, giầy cườm, giầy kim tuyến, giầy nhung, v. v.

Vàng dùng tuổi và bạc nén.

Thợ khéo kỹ công và giá thực.

217

LỆ ĐỔI CHỖ Ở

Xin các ông mua báo, khi đổi chỗ ở, muốn báo-quán gửi đến chỗ mới, thì gửi cho báo-quán 1 giấy quán báo, chữa lại tên nào thì bỏ rõ rằng vào đấy, và gửi theo hai hào 1 bằng tem cũng được để chi tiền giấy quán khác.

Kẻ ai không gửi tiền theo thì coi đi nguyên mua cả hoặc phải trả nửa tiền.

ĐÃ NGON LẠI BỔ

Rượu CENO KOLA COCA là một thứ rượu rất bổ, pha lẫn với thứ rượu nho Grenache.

Rượu này của ông L. BLANC là người nổi-nghiệp J. BLANC, quan bảo chế nhất hạng chế ra.

Đã ngon lại bổ giá tiền cũng lại rẻ, chỉ có 2$40 một chai lít.

Mỗi ngày ta chỉ dùng uống trước khi ăn cơm một cốc con chí thực là tốt.

Bán tại hiệu Bào-chế J. BLANC 84, phố Tràng tiền Hanoi.

Một cái nguy-hiểm trong xã-hội

Trong lúc bắt đầu có mưa bụi này, các bệnh ho, đau màng phổi, nói tóm lại là tất cả các bệnh đau về bộ máy hô-hấp, lại sắp nhiều lắm, vậy cần phải cẩn thận lắm mới được. Thực thế, bệnh ho không chữa cẩn-thận nguy-hiểm thế nào, tốt ai cũng biết. Bệnh lao trong xứ này, nguy-hiểm lắm thay, vì mỗi năm bệnh ấy làm hại hàng vạn con người. bệnh ấy vẫn rình mà làm hại đó. Muốn tránh khỏi bệnh ấy phải giữ buồng phổi cho mạnh khỏe, thì chỉ có một cách là uống:

Cachets du Docteur Nofal

0$95 một hộp

Mỗi ngày uống hai cachets (trước mỗi bữa cơm uống một cachet) thì thấy kiến hiệu quả kỳ sở vọng.

Nếu phổi yếu, không chịu được thời tiết ẩm nhầm, và giá lạnh, chớ có chờ đợi nữa, nên dùng ngay!

Le sirop Nofal Thiocol

Nhiều thầy thuốc khuyên dùng thuốc ấy trị hết hẳn bệnh.

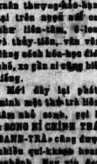
Giá tiền là 0$90.

Hai thứ thuốc ấy ở hiệu CHASSAGNE, Phố Paul Bert có bán.

Muốn hỏi điều gì hiệu ấy cũng sẵn lòng chỉ bảo cho.

TRÀ VINH-MẬU

Bản-hiệu chính-trương ở Quảng-đông bên T.u, đã mấy mươi năm nay, có mở xưởng chế-tạo ở Yê-đi-sơn, chọn các thứ trà đầu-xuân thượng-hảo-hạng tại trên ngọn núi cao như Liên-tâm, Ô-long và thủy-tiên, vân vân, đóng nắm hộp-hạp điện chế, xa gần ai cũng biết tiếng.



Mới đây lại phát-minh một thứ trà liên-tâm nhỏ xanh, gọi là « NGỌC TỈ CHÍNH TRÀ » BẢNH-TRÀ cũng được nhiều qui-khách hoan-nghênh. Nay nên đem những đến tặng của trà VINH-MẬU đồng bào, để qui-khách thưởng trà không đến lỗi mua lầm.

Các chi-điểm bán trà VINH-MẬU:

Nam-định: phố Khách, số 156.
Hà-nội: phố Hàng-ngang, số 88.
Hải-dương: phố Khách, số 64.

Vinh-Mậu trà hiệu sẵn lòng

GRANDS MAGASINS RÉUNIS

PHỐ PAUL-BERT. — HANOI

ĐỒ GANG SẮT — CÁC CƠ-KHÍ

Một vài thứ giá hàng-hóa:

Cân dùng trong nhà, đế bằng gang, đĩa bằng đồng, cân được 5 kgs. Mỗi cái:	65 fr. 00
Một bộ quả cân bằng đồng, có để bằng gỗ.	35 fr. 00
Crémone. Chỗ đóng đinh bằng gang 16 c/m × 2 m.	6 fr. 75
Then cửa bằng sắt 38 m/m tám dinn 5:	1 fr. 00
Pêne dormant 1/2 tour. Hai thìa khóa 14 c/m.	12 fr. 00
Thước 5 branches à ressort. Gỗ sơn 16 m/m	2 fr. 00
Pince universelle noire tête noire 18 c/m.	5 fr. 00
Toile émeri hạng nhất, đủ các số	0 fr. 80

BOITE POSTALE N° 40

Cuộc số số về việc lập Đài kỷ-niệm các trận vong chiến-sĩ

Chiếu theo nghị-định quan Thống-sứ Bắc-kỳ ngày 23 Septembre 1924

Kỳ mở số ngày 1er Mai 1925

TÀM VẠN PHIẾU 1 $

1 lô.	10.000 $ 00
2 lô.	5.000. 00
5 lô.	1.000. 00
10 lô.	500. 00
100 lô.	100. 00

Từ nay trở đi ai muốn mua các phiếu cứ đến bản-hội, các nhà băng, những nhà buôn to trong thành-phố và các tỉnh lớn ở Bắc-kỳ đều có bán cả.

Chỉ mất có 1 đồng, mà may ra được những 10.000 đồng.

VIỆC KINH-ĐÔ

Tờ thông-tư của quan Khâm-sứ nói về việc không biết thế-nhận luật điều « Bắc di-thất-vật » ở trong Hoàng-việt-luật-lệ. — Quan Khâm-sứ Trung-kỳ thông tư cho các quan Công-sứ các tỉnh, các quan Đốc-lý Đà-nẵng và Đa-lạt cùng quan Chánh ký-sư ở địa hạt Trung-kỳ đặng hay :

Gần đây tôi có xét ra rằng nhân khi làm đường xe lửa cùng khi làm việc dẫn-thủy-nhập-điền, những bọn phu thợ đào bởi dưới đất có tìm thấy được các hạng đồ xưa bằng sành, theo luật Annam thời những đồ ấy phải đem nộp cho quan.

Những luật điều « Bắc di-thất-vật » điều thứ 136 ở trong Hoàng-việt-luật-lệ mà có độ chuẩn năm Gia-long thứ 14 bổ-nghị lại xem chừng lâu nay không có mấy người thế nhận. Vậy xin các ngài nên đem điều-luật ấy nhắc lại cho các quan địa phương biết về sức bảo cho các viên nhân coi về các sở Công-canh-a cùng những bọn làm hành biết rằng khi nào đào ở dưới đất tìm thấy những đồ xưa gì mà ở đất ấy không biết là đất công hay là đất tư, thì phải chiếu theo thể lệ đã định trong điều luật ấy mà làm, để bảo-tồn mấy cổ-khí cho nhà-nước.

Tôi đã tân Hoàng-đế chuẩn-doãn rồi, phàm những đồ tìm thấy như thế, sẽ đưa vào trường Viễn-đông-bác-cổ nay là Khải-định tàng cổ viện mà tồn-trí vậy.

Thượng dụ nói về việc đặt lại chức quản-đạo Đồng-nai-thượng-tỉnh. — Nội-các-thần : Phạm-Hoàn-Hồ-phê-Viên và Ng-tạo-Tiêu phụng Thượng-dụ :

« Đồng-nai-thượng tỉnh đã có dụ « chuẩn đặt một viên quản-đạo để « làm việc quan cho tiện. Từ sau khi « định bãi chức ấy, chỉ còn một chức « Đa-lạt thành phố phó quản-đạo về « cái quyền pháp quản-trị chưa được « chu-tri.

« Nay viện-thần xin chiếu theo dụ « trước đặt lại chức quản-đạo ở Đồng-« nai-thượng-tỉnh, còn chức Đa-lạt « thành-phố phó quản-đạo thời xin định-« tỉnh việc quan thành phố ấy là huyện « do viên quản-đạo Đồng-nai-thượng « tỉnh kiêm-hành, cũng hợp tình-« thế.

« Vậy Hường-lô-tự-khanh-hiện « lĩnh Đa-lạt thành phố phó quản-« đạo Tôn-thất-Lâm, chuẩn cho cải « thọ Đồng-nai-thượng-tỉnh quản-đạo « kiêm sung chức Hộp-lý Đa-lạt thành « phố, nhưng chuẩn cho cứ ở thành « phố Đa-lạt mà làm việc quan.

« Đó là theo thời mà đặt chức, vì « việc mà chọn người, mày nên gắng « lo làm hết chức-trách để khỏi phụ « lời mạnh lệnh của ta.

« Đến như hợp hành sự nghi, nên « giao cho nhà sở-quan tuân thương mà làm. »

Khâm thử. Phụng-châu điểm.

VIỆC TRUNG-KỲ

THỪA-THIÊN

Cá ông lụy. — Tại làng Thai-dương cửa hồ Tanjen-an vừa rồi có một thời cá ông lụy dạt lấp vào cửa hồ thì đã có người ngư nghệ trông thấy đi báo quan lãnh đỗ khám liệm chôn cất tử-tế như lệ thường.

Cứ như lời tục truyền ở xứ nầy thì mỗi khi cá ông lụy thì trời chuyển-động, mưa gió, lẽ ấy chắc biết có điềm thật không mà vừa rồi đây mưa dầm gió bấc gần mười ngày, trong buổi hết xuân sang hạ mà có trận mưa gió ấy, thường cũng lạ thật, nhưng trưởng đó cũng là một sự ngẫu nhiên, cũng có lẽm khi cá ông lụy mà trời vẫn nắng tạnh.

Ăn thịt thế cơm mà bị bỏ mạng. — Một bọn dân đói ở làng Phước-yên vì không gạo nên phải làm thịt trâu để ăn đỡ đói. Để không gạo mà lại ăn thịt trâu đỡ đói thì nghe cũng rất tài vì nếu có trâu thì đem bán lấy tiền mua gạo chẳng hơn là ăn thịt trâu để đỡ đói nhưng cái ấy phải thế vì rằng trâu ấy vốn là trâu bệnh cày cấy không được, bán nỡ ai mua, nên mới làm thịt mà ăn.

Một người dân nọ đèo kia vì đau mới khỏi thèm ăn thịt, nhân ăn nhiều quá thì đã phải tướng thực mà chết.

Ôi đói ăn cỏ ăn lá mà sống, ăn thịt ăn thú mà chết, thì đã nên chán nên chê, thật cái kẻ phúc làm lụy người đã nên đến đỗ, vậy.

NHÀ BA-CHUÔNG
Tức là hiệu Bào-chế MONTÊS
54, Phố Paul-Bert, Hanoi

Trong những độ trời nóng hơi tiết thay đổi, thường gây nên bệnh giịp

Mắc bệnh giịp, thường sổ ho nhức đầu, đau ở khớp xương.

Muốn trị bệnh giịp, chỉ có một thứ thuốc, là :

Cachets du Docteur Rasco

1$60 một ống có cachets.

Nhà Bán-đồ « TÂM-TÂM » Hà-nội, ở phố hàng Trống Chủ-nhật, thứ năm nào cũng có bán từ tám giờ sáng.

RƯỢU BẠC-HÀ GET PIPPERMINT GET rượu bổ uống có mát mà và mát khan tiếng.

AI MÀ DÙNG THUỐC HƯƠNG của ông Lương-y DEHAUT mà XỔ thời chẳng cần chỉ phải CỮ ĂN và an dưỡng trong phòng. Thuốc hương này dễ uống lắm và đã mau xổ lại xổ rất êm thấm.

Bán tại Nhà đóng Lương-y DEHAUT, 147, Faubg. St-Denis, Paris, và khắp trong các tỉnh thuốc đều có bán.

CHÂN-HƯNG
Nhà Đồ bán đồ vàng bạc thực có giấy cam kết
Phố hàng Bạc, số nhà 66, Bắc-kỳ, Hanoi
TÉLÉPHONE N° 336 — TÉLÉGRAMME CHANHUNG

C. J. BONNET
là hiệu tơ lụa tốt hơn cả

Votre intérêt !!
est de coiffer
un bon
CASQUE EN LIÈGE
3$50 & 3$00
COIFFANT LÉGER SOUPLE ÉLÉGANT SOIGNÉ DURABLE
DEMANDEZ CHEZ HAI-CHINH
SEUL FABRICANT
74-76, Rue du Pont-en-Bois. — HANOI
2042

THUẬN-THÀNH
Bottier — Chapelier
7, Rue des Caisses, Hanoi
Kính trình quí-khách,
Bản-hiệu mới sang nhiều mẫu đa đẹp, giặt sạch an Wood-Milne, đây giầy (lasset) bán buôn giá hạ, xin mời các ngài chiếu-cố
NGUYỄN-TIẾN-HÀM kính mời

Giá giầy ở ca-ta-lô số 6 rẻ hơn hiệu, nay sin tình hạ giá ở tarif n° 7 hạ nhiều

CENO KOLA COCA
RƯỢU BỔ
酸補
J. BLANC (để nhất hạng bảo-chế)
Ông L. BLANC (người nối-nghiệp)
HANOI (Bắc-kỳ)
chế ra
Giá bán 2$40 một lít
Một ngày hai lần, trước bữa cơm, thì uống một cốc con
每開食前服每名服受嚼嚼飲數種
Bán tại : Hiệu Bào-chế J. BLANC
31 phố Tràng-tiền (Rue Paul-Bert) Hanoi
3099

NHÀ BA-CHUÔNG
Tức là hiệu Bào-chế MONTÊS
54, Phố Paul-Bert, Hanoi

Những người xanh dàng, huyết kém, nhất là con gái, những người đau mới khỏi, những người bị ngã nước mới khỏi nên dùng thuốc :

Peptonate de fer MONTÊS

Trước mỗi bữa cơm chính uống mấy dọt.

Giá tiền 0$90

Nếu ai mắc phải bệnh tình « lậu và phong-mai » đã lâu hay mới, đã nặng nhẹ mà muốn được mau khỏi, không tốn tiền lại không bị vì thường sinh độc, nên tập lấy dùng thuốc của hiệu TỪ-NGỌC-LIÊN, n° 46, Rue Principale à Đáp-cầu, vì hiệu ấy là một nhà chuyên trị bệnh thuốc bệnh tinh đã có tiếng không ngày nào là không tiếp được giấy người khen và mình tự ở nơi nơi gửi lại.

Ở Hà-nội nơi gửi hiệu Kim-đức-giang, 43, phố hàng Bồ và ở Nam-định Phương-nguyên phố Paul-Bert thời đại-lý bán bộ.

NHÀ BA-CHUÔNG
Tức là hiệu Bào-chế MONTÊS
54, Phố Paul-Bert, Hanoi

Thay người nên.
Trị bệnh mất máu, khi người suy yếu thân thể mỏi mệt gầy còm, hay vì kém huyết sinh ra rạc phải làm cho hay bổ vậi uống thuốc nầy rất để, ai có mãi thơm không có lợm giọng bao giờ ! Bài thuốc nầy có hội-đồng các quan Thầy-thuốc chứng-chỉ là hay.

Ấy là :

Thuốc nước bổ huyết
MAU BỔ 1$40

LỆ MUA BÁO
Xin nhắc lại để các ngài được biết rằng : tiền mua báo thì phải trả trước. Vậy các thứ quí ông nào mua thì gửi liền cho ; bổ không có tiền gửi theo giấy mua thì bản-quán không trả lời. " Mua báo thì tính tờ rẻ bao nhiêu một không tây tuổ đi cho con

NHÀ BA-CHUÔNG
Tức là hiệu Bào-chế MONTÊS
54, Phố Paul-Bert, Hanoi

Bệnh đi rửa xưng đe dầy, đau đe dầy, ăn không ngon, ngủ không yên, khó tiêu. Có thể sinh ra các bệnh khác nữa.

Muốn khỏi các bệnh ấy thì nên dùng thuốc :

Elixir Tridigestif

có các chất Pancréatine, Diastase và Pepsine.

Giá mỗi chai : 1$80

Có bán tại : Nhà Bào-chương Hanoi

THUỐC CHỮA BỆNH KHÔNG NGỦ ĐƯỢC, BỆNH ĐAU GAN, BỆNH BUỒN BỰC

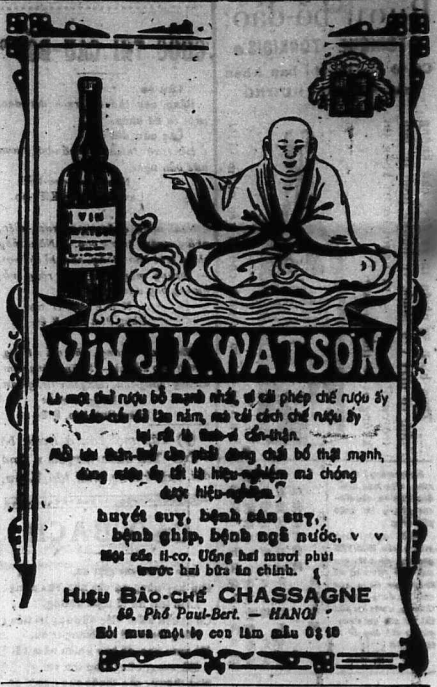
Neurinase

Khi ai người ấy đau nặng, đau gan, tai thấy không ngủ được, đau gan, đau ốt nghĩ không ra việc làm lung, đau ngực, ngủ thì chập chờn, thấy rong mình khó ở mà hình như điên dại, công việc không muốn làm, nếu không chữa ngay thì chết cũng nên.

Trong những sự nóng, mà muốn cho ngủ ngon giấc, khi thức dậy không thấy sợ gì cả, thì nên dùng thuốc Neurinase.

Thuốc nầy ai dùng cũng được, đã trẻ con, ông già, con gái, đàn bà đều tùy ấy mình bệnh mà chữa thì bệnh thường giảm.

Ở các hàng bào chế có bán cả bên nữa.
2056



Là một thứ rượu bổ mạnh nhất, vì cái phép chế rượu ấy chính-cái đã lâu năm, mà về cách chế rượu ấy lại rất là tinh-vi cẩn-thận.

Mỗi khi thân-thể cần phải dùng chất bổ thật mạnh, dùng rượu ấy rất là hiệu-nghiệm mà chóng được hiệu-nghiệm.

huyết suy, bệnh cần suy, bệnh giịp, bệnh ngã nước, v. v.

Một cốc tí-cơ. Uống hai mươi phút trước hai bữa ăn chính.

Hiệu BÀO-CHẾ CHASSAGNE
80, Phố Paul-Bert. — HANOI
Mỗi mua một lọ con làm mẫu 0$10



2060

Với 10 quan, sẽ được
100.000 quan
Muốn như vậy, nên mua một phiếu
CRÉDIT FONCIER 1912
Các mua phiếu phải giá 10 quan, sau mỗi tháng đóng 30 quan.
Nộp tiền lần đầu liền được quyền sở-hữu chỉ vé, và bổ vé trúng số được thu cả tiền.
Mỗi tháng cứ ngày 22 thì rút số — Nghĩa là mỗi năm 12 lần rút số
Nộp tiền liền được ngay cái số vé, và được ấy tất cả các cuộc rút số cho đến khi vé trúng số mới thôi. Cho vé Crédit Foncier de France được 3 % lợi-tức.
MỖI LẦN RÚT SỐ, CÓ :
1 lô . . . . . 100.000 quan | 12 lô . . . . . 1.000 quan
1 lô . . . . . 50.000 quan | 100 lô . . . . . 500 quan
Gửi thư hỏi và xin thêm giấy kê chất tại 10 quan
của Comptoir Colonial de Crédit à Marseille, 125, Boulevard Périer

CÁC NGÀI CÓ THỂ ĐƯỢC
MỘT TRIỆU
HOẶC 500.000. HOẶC 200.000. HOẶC 100.000 QUAN
Muốn được một số tiền lớn, nên mua một cái vé
CRÉDIT NATIONAL 1920
Lục mua vé tại số quan còn tới đang làm 25 tháng mới thôi, sau mỗi quan đóng một tiền đều, liền được ngay cái vé, rồi mua cái quyền sở hữu, số vé trúng số thì được số tiền, mua chỉ nhìn lúc đóng đủ mới có, rút bắt kỳ khi nào không nại. Đây, mua để được dự cái vé số, lại được cả quyền sở hữu mới đó có lợi gì cả hai-đều.
Vé Crédit National có bốn năm lần kỳ dự xuất rút số : là 1er Janvier, 1er Février, 1er Avril, 1er Mai, 1er Juillet, 1er Août, 1er Octobre, 1er Novembre
Mỗi lần rút số có :
1 lô . . . . . MỘT TRIỆU
1 lô . . . . . 500.000 quan
2 lô . . . . . 200.000 quan
3 lô . . . . . 100.000 quan
6 lô . . . . . 50.000 quan
Tiền rút số lần kỳ trong mỗi năm cũng là 20 triệu quan
Bản hội nhưng có được trúng số cũng không nữa tiền, muốn có cuộc rút số ấy thì phải ngày 30 quan cho Crédit Foncier de France ở Comptoir Colonial de Crédit de Marseille, 125 số phố Bd. Périer quan Thành, Hanoi.
Việc bán-ve nộp tiền như điều lệ ngày 17 Mars 1920.
CÓ THỂ ĐƯỢC MỘT MIỆNG CHẮC CHẮN

Certifié l'insertion — Imprimerie du Trung-Bắc Tân-Văn — Le Gérant : NGUYỄN-VĂN-LUẬN

Do Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiếu Đẳng chủ Kho Sách Xưa Quán Ven Đường. (Từ microfilms của Đại học Cornell)